

Napfordulók, szakralitások

Az idő mélye, az idő felszíne, az idő maga: nem tér, nem dolog, nem anyag. Mégis ráengedjük életünk, sorsunk kicsiny papírhajóját. Engedjük, vagyis hagyjuk, hogy ott ringjon, lebegjen, billegjen olykor. Mivel: megszülettünk. A születés tehát: küszöb, kezdőpont, origó. A megjelenés, a manifesztálódás, anyagban megnyilvánulás, a térbe lépés egy időkapun át, s ez maga a szakralitás. Kultúrák épültek rá, mégsem állandó, mivel folyamat, amely nem áll meg a dolgok megszületésével. A leopárd-léptű időben átalakulnak emberi és tárgyi dolgaink, szokásainkat átformálják a szükségletek, szakrális dolgaink tartalmi töltete, formai megjelenése, a megtestesülés maga is átalakul. A szokásokból kikopnak szentségeink, szentségeinkből a szokások. Ebben az ambivalenciában keresünk új kifejezési formát felépített értékeinknek. Minden ott hömpölyög a változás-folyamban, s csak a szakralitás maga, újabbnál újabb alakot öltve, örök.

A téli napforduló küszöbén ebben a szakralitásban gondolunk majd egy jászolra és benne a kisedre, Máriára, az Immaculatára, a szeplőtelenre. Ebben a teremtésszimbólumban Ő maga is születik, amikor teremt. A tisztaság, a szeplőtelen fogalma minden születésben ott tündököl, mint jászol fölött a csillag. Az ártatlanság maga a kezdet.

Finta Éva
(1954, Beregszász)
költő, tanár, Sárospatakon
él, József Attila-díjas

A mítoszteremtés az emberiség belső szükséglete. A matériának elkötelezettek sem vonják kétségbe, érzik, egy sugallat által mintha tudnák is, hogy anyagi létezésünk mögött láthatatlanul és nem tapinthatóan ott várakozik, kering, átölel, beburkol minden létezőt az élet misztériumával oltottan valami titokzatos energia, erő, magyarázat, ok-okozati összefüggés, és ez nem az anyag élő lüktetése mindösszesen.

Idén december 21-én pontban 16:58-kor lesz a téli napforduló. Egy vénséges, remete formájú szakállas öregember beáll majd az idő kapujába, és fényt adó lámpáscskáinkat visszacsavarja a majdnem-sötétre, az egyharmadra, hogy mi, földlakók is vegyünk vissza energiáink pazarlásából, mert a születő időnek szükségése lesz a most megtakarított fényességre. Ebben a szakralitásban benne foglaltatik a kised születésén túl minden születés szentsége, a csillagidő végtelen befolyása, mely akaratunktól és programozott okosságainktól független, így annak misztériuma alól sem vonhatjuk ki magunkat. Hajoljunk hát oda a felsíró Élet bölcsőjéhez, és a tündérek, szentek áldásai mellé tegyük oda sajátjainkat is!

Finta Éva